

(H)ARNUTOVSKÉ NOVINKY

ROČNÍK IV.

JANUÁR/2025

***Starí rok še pomínul, už je v minulosci. Neplačme žaden za nim, šak bul pulni zlosci.
Nastal nám už roček novi – Bože, budz ci sláva ! A hľadzime jake veci Narodom dodava !
Bože ! v timto roku novim, daj nám tvojej milosci. Požehnaj nás, daj pokoja, upelnej radosci !***

(Novoročný vinš z r. 1919, Zdroj: Naša zástava)

Vážení občania, milí Arnutovčania,

už niekoľko dní kráčame v novom roku. Záver a začiatok kalendárneho roka patrí vždy k bilancovaniu – prehodnocujeme, čo sa vydarilo, čo menej – v práci i osobnom živote. Z uvedeného dôvodu vydávame aj my obecný časopis (H)ARNUTOVSKÉ NOVINKY už niekoľko rokov. Aj ja som sa v uplynulých dňoch zamýšľala nad tým, aký bol rok 2024 - čo nám a Vám - občanom obce, priniesol a čo vzal ...

Uplynulý rok bol pre mňa jedným slovom „štedrý“, a to na:

- skúsenosti, zážitky, stretnutia – opäť sme spoločne s Vami zvládli mnohé nové výzvy – svojpomocne sme postavili obecnú garáž, vybudovali sme oplotenie okolo detského ihriska pri OcÚ, obec odkúpila obecný bytový dom, vďaka dotácii z RÚŠS sme čiastočne vynovili interiér MŠ a exteriér sme obohatili o nové hracie prvky na detskom ihrisku. Vďaka obecnej dotácii si zabezpečil miestny klub stolnotenistov a členov DHZO nové vybavenie, exteriér obce krášli vďaka dotácii KSK nová turistická mapa a zároveň sa naša obec nachádza aj v turistickom atlase pre deti. Na miestnom cintoríne sme zrenovovali hrob Štefana Hádriho, 23 detí z miestnej MRK prijalo slávnosť 1. sv. prijímania a v jarných mesiacoch navštívil našu obec predseda KSK Ing. Rastislav Trnka. V uplynulom roku sa nám podarilo zachovať a zrealizovať v našej obci opäť a verím, že aj úspešne, rôzne kultúrne podujatia - Deň matiek, zrealizovali sme prvý ročník Fašiangovej zábavy, Karneval pre deti, Krížovú cestu obcou, postavili sme MÁJ, zavítalo k nám Túlavé kino, zrealizovali sme už 4. ročník (H)Arnutovského kotlíka, slávili sme Odpustovú slávnosť, v decembri sme v obci opäť privítali Mikuláša s pomocníkmi a spoločne sme s našimi malými ratolesťami privítali Nový rok nielen silvestrovským ohňostrojom, ale aj vianočným punčom. S radosťou a poďakovaním môžem skonštatovať, že do všetkých obecných akcií ste sa slobodne – bez nátlaku, priam s radosťou, zapojili viac – menej všetci. A to ma nesmierne teší a naplňuje spokojnosťou – veď predsa – robíme to pre Vás!

TU a TERAZ je na mieste poďakovať za spoluprácu a pomoc poslancom OZ, všetkým zamestnancom obce, ale aj dobrovoľníkom, ktorí sú počas celého roka prítomní na týchto obecných akciách vždy s dobrou náladou. Spoločne sme skonštatovali, že vďaka pozitívnej energii získanej zo spoločných stretnutí s Vami a následne spomienok ostávame nabití po celý rok 😊

V časopise sa tento rok pokúsime rozobrať nielen viaceré páľčivé témy (zavedenie množstvového zberu v obci a poplatky za zber, vývoz a zneškodnenie komunálneho odpadu; konsolidácia a dopady na našu obec), ale prinášame Vám aj príjemnejšie a zaujímavé témy ako spracovanie histórie našej obce z pera historika Mgr. Miroslava Števíka, pracovníka Múzea Spiša.

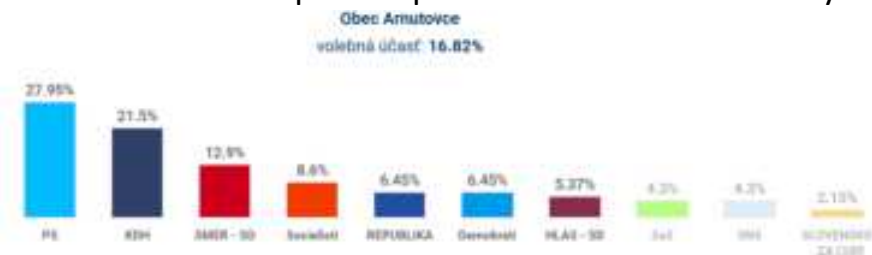
Novoročný vinš ste si prečítali už v úvode a ja na záver len dodám: každá doba má svoje trápenia - život nám denne prináša rôzne prekážky, skúšky. Nemôžeme prepísať históriu, nemôžeme sa vrátiť do minulosti a zmeniť zažité, uniknúť a vyhnúť sa situáciám, ktoré nás zabolí, či zrazia na kolená ... Ale minulosť nie je väzenie, je učiteľom – formuje nás, mení nás a na základe skúseností nás učí robiť veci lepšie, prijímať lepšie rozhodnutia. Verím, že je to sila a odrazový mostík k lepšej budúcnosti - pre nás a naše deti 😊

Do nového roku nám všetkým úprimne a zo srdca prajem – predovšetkým veľa zdravia, šťastia, Božieho požehnania a veľa životného optimizmu a pracovného elánu - aby sme aj o rok mali, čo bilancovať 😊

Mgr. Zuzana Toporcerová – starostka obce

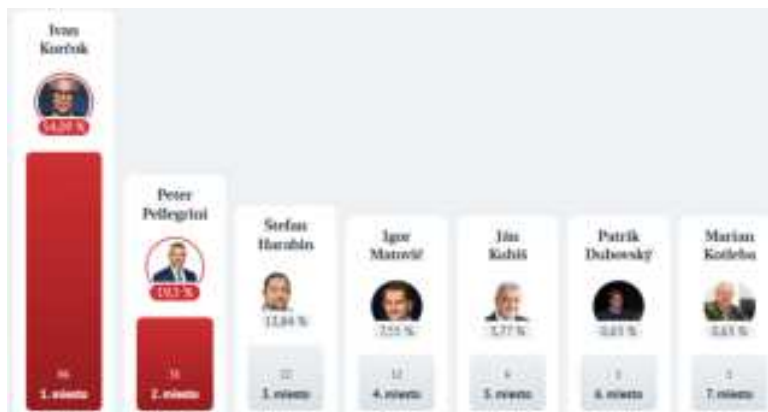
• Sumár volieb v roku 2024

Vo voľbách do Európskeho parlamentu bolo odovzdaných 93 platných hlasov.

Konali sa 8.6.2024 v sále obecného úradu a ich výsledky zázorňujeme v nasledujúcom grafe.

Voľby prezidenta SR

1. kolo zo dňa 23.3.2024 zobrazuje nasledujúci graf.

Druhé kolo zo dňa 6.4.2024 skončilo nasledovne:

Ivan Korčok 104 hlasov
Peter Pellegrini 71 hlasov

Zdroj grafov: HN, SME

• Detský karneval 2024

Úvod roka 2024 bol v znamení akcií pre občanov. Najprv sálu obecného úradu zaplnili deti v maskách, ktoré 4. 2. 2024 šantili pri hrách, ktoré pripravili naši animátori. Tento rok bude karneval pre deti v sobotu 1.2.2025 o 16:00 hod. a už teraz sa na všetkých tešíme.

• Fašiangová zábava 2024

Takmer 70 hostí sa 10.2.2024 stretlo v našej sále obecného úradu na fašiangovej zábave. Pre hostí sme nachystali vyzdobenú sálu, chutné jedlo, šikovnú obsluhu, hudobné vystúpenia a bohatú tombola. O tanečné kolá a svetelné efekty sa postaral DJ Joky. Fašiangovú zábavu plánujeme aj tento rok, konkrétne 22.2.2025. Lístky si môžete zakúpiť na obecnom úrade.

• Stavanie obecného MÁJA

V roku 2024 sa obecný MÁJ postavil na tradičnom mieste, v miestnom parku. Zelený smrekový vrcholec zdobili pestrofarebné mašle. Ozdobený bol aj zelený veniec. Zdvihnutie obecného MÁJA zabezpečili zamestnanci obce a členovia MOaPS. Dodržali sme tak tradíciu našich predkov a potešili mnohých občanov i návštevníkov našej obce.

• Deň ZEME

Aktivační zamestnanci sa v jarných mesiacoch zamerali na čistenie potokov a 22.4.2024 na DEŇ ZEME vyzberali odpadky z potoka aj za chotárom obce.

• Deň matiek

Milé mamky, mamičky, staré mamy - druhá májová nedeľa v roku 2024 patrila len Vám. V predvečer sviatku DŇA MATIEK (sobota 11.5.2024) sme v sále obecného úradu hostili veselé divadelné predstavenie DS Aurora z Prešova s hrou o radoostiach a starostiach manželského a rodinného života pod názvom "NO TAK SI TO VYMEŇME". Po príhovore pani starostky Vám zaspievala Olívia Mikolajová a na husle zahrala Lívia Šmelková.

• Obnova pomníka rodiny HADRI

Citujeme z poďakovania pána Ľubomíra Ogurčáka zo Starej Ľubovne: „Kým na našich cintorínoch pomaly miznú staré hroby a pomníky vy ste v Arnutovciach opravili a zachránili hrob Štefana Hadriho (otca kňaza a básnika Františka Hadri Drevenického) a jeho dcéry, hoci ste ich nepoznali a bol pre vás zahalený tajomstvom až kým sa na stránke obce objavila história ich rodu. Je veľa hrobov o ktoré sa nik nestará. A zázraky sa dejú aj dnes, pomyslel som si keď som videl upravený hrob, ktorý sa zaskvel v plnej kráse. Ďakujem Vám pani starostka, je to svedectvo o Vašej úcte k zosnulým a k histórii, aby nik neostal zabudnutý. Ďakujem aj pani Bajtošovej za jej iniciatívu a úpravu hrobu.“

• 1. sv. prijímanie

Žiaci z našej obce sa za pomoci učiteľov a najmä pána kaplána Dominika Jankyho pripravovali na významnú kresťanskú slávnosť. Svoje 1. sväté prijímanie prijalo 23 detí v našom kostole dňa 2. júna 2024. V tomto roku pritiahol pán kaplán k miništrovaniu aj chlapcov z rómskej komunity. Rómski chalpci počas roka absolvovali s našimi duchovnými otcami niekoľko akcií, okrem iného aj výlet do Tatier alebo PÚŤ RÓMOV, ktorá sa konala v susednej obci Smižany.

Spoločná fotografia pána kaplána Dominika Jankyho a 23 detí.

• (H) Arnutovský kotlík 2024

Už 4. ročník sa konal v sobotu 22. júna 2024 a opäť sme našli najlepšieho „gulášmajstra“. Napriek mierne nepriaznivému počasiu sa do súťaže prihlásilo 6 súťažných tímov a do súťaže sme zaradili aj guláše, ktoré pripravovali naši kuchári pre Vás. A kto vyhral?

1. miesto "**HK RYSY SPIŠSKÁ NOVÁ VES**" - chutný gulášik uvaril tím pod vedením Mateja Gilfaka
2. miesto "**FUTBALISTA ZO ŠTVARTKU**" - hovädzí guláš (obecný) pripravoval kuchár miestnej MŠ Radoslav Zavada
3. miesto "**ŠLOGARE**" - tím v zložení Tomáš Kredatus z Kvetnice a Martin Toporcer varili bravčový guláš (obecný)

Varila sa aj vynikajúca držkovica od Vladka Turčana z Poltára, udelili sme mu špeciálnu „TOP CENU VEČERA“. Hudobný program začal skupinou LIPA zo Spišskej Novej Vsi, pokračoval akordeonista MARTIN LAPŠANSKÝ a účastníčka súťaže Zem spieva SÁRA VARŠOVÁ. V rytme orientálnych tancov sa predstavili tanečnice SHADENPROFI DANCE COMPANY. Počas celého dňa nám do tanca (aj varenia) vyhrával DJ JOKY. Deti sa vyšantili pri hrách, ktoré pripravila pani riaditeľka z miestnej MŠ so svojimi zverencami. Rozprávka "O KAČIČKE" naše deti preniesla do tajomného rozprávkového sveta pod Spišský hrad, za brušká sa chytali s MR. FUNTASTIC, exotické vtáky k nám prileteli z ARAKOVA a svojich šikovných štvornohých psov predviedla prostredníctvom kynologického výcviku KIKA HRUBIZNOVÁ s JAKUBOM ORINČÁKOM. Pred záverom všetci očakávali vyžrebovanie bohatej tomboly. V podvečer sa tradične rozhoreli Jánske ohne a i tam sa veselo tancovalo. Patrí sa poďakovať každému, kto pomohol pri organizovaní tejto tradičnej akcie. Vidíme sa opäť v roku 2025.

• (H) Arnutovský kotlík 2024 – výber fotografií

• Konsolidácia a obecný rozpočet

Samosprávy majú za sebou ďalší náročný rok. Zlá finančná situácia od roku 2020 a avizovaná konsolidácia sa dotkla všetkých mestských a obecných rozpočtov. Samosprávam na konci roka 2024 podľa Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) chýba vyše pol miliardy eur. Mestá a obce musia šetriť naprieč všetkými oblasťami.

Čo je to konsolidácia a ako sa dotkla našej obce?

Konsolidácia je opatrenie, ktoré má pomôcť krajine topiacej sa v dlhoch. Politici hľadajú spôsoby, čo zoškrtáť, aby štát menej míňal, alebo to, kde môže viac peňazí získať. Samosprávy sa na konsolidácii štátu podieľajú najviac zo všetkých subjektov, povedal prvý podpredseda ZMOS Martin Červenka. Aj naša obec sa pri tvorbe rozpočtu na rok 2025 musela vysporiadať s viacerými prekážkami - čoraz nižší výnos na dani z príjmov FO a PO (v roku 2024 sme zaznamenali aj po avizovanom dofinancovaní výpadok DzP FO a PO vo výške 12 000 eur), rastúca inflácia, DPH, prechod školských zariadení a materských škôl z originálnych kompetencií na prenesené kompetencie a pod.. Na základe avizovanej finančnej prognózy MF SR v závere roka 2024 mala aj naša obec obrovský problém zostaviť na nasledujúci rok vyrovnaný rozpočet (viď tabuľka - pokles daní z príjmov PO a FO v období 2020 - 2025). Na základe uvedeného obec nezahrnula do rozpočtu na rok 2025 žiadne investičné a kapitálové výdavky !!! Všetci zamestnanci obce a rovnako aj starostka obce pracujú od roku 2018 len za tabuľkové platy bez navýšenia, poslanci OZ majú minimálne odmeny za zasadnutia na OZ. Podľa vyjadrení viacerých vládnych politikov si majú samosprávy zabezpečiť vysoký výpadok na podielových daniach späť z peňaženiek občanov na základe zvyšovania daní a poplatkov, príp. navýšením nájmov, či predajom obecného majetku.

Čo s malými obcami, ktoré vymierajú a nevlastnia ani majetok na prenájom alebo predaj? Odpoveď sme doposiaľ nedostali. Ostáva nám len skonštatovať, že udržiavať správu vecí verejných pri nedostatku verejných financií je čoraz obtiažnejšie, priam nemožné. Sme odkázaní šetriť na rekonštrukciách, opravách, údržbe, kultúre... Jednoducho všade. Politici s obľubou hovoria, že samosprávy sú predĺženou rukou štátu – áno, ale len keď im horí, prepáčte, pod zadkom (COVID pandémia, záplavy, riešenie utečencov z Ukrajiny a pod.).

Preto Vás chceme poprosiť - majte s nami tento rok strpenie – pokúsime sa prežiť nový rok tak, aby ste pocítili dopady konsolidácie čo najmenej. Aj keď zavádzať pripravované zákonné zmeny do praxe - reformu stavebného zákona a stavebných úradov od 4/2025, dofinancovanie chodu MŠ a všetkých prenesených kompetencií, plánovaná mechanicko-biologická úprava odpadov a udržiavanie chodu samospráv bez finančného krytia zo strany štátu – sa stáva pre nás všetkých čoraz väčším a zložitejším orieškom. Pre porovnanie: v ČR majú samosprávy 3 – násobne vyššie podielové dane oproti nám!!!!

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dane z príjmov FO a PO	401 312 €	260 000 €	255 000 €	300 000 €	370 000 €	274 693 €

(Zdroj: rozpočet obce Arnutovce r. 2020 – 2025)

Našu obec založil Tomáš, vieme o ňom viac?

Arnutovce sa radia k dedinám, ktoré sa vyvinuli ešte počas včasného stredoveku, teda pred polovicou 13. storočia. Len o dvoch spišských dedinách, ktoré vznikli pred polovicou 13. storočia, vieme povedať presnejšie o ich počiatkoch. Sú to Arnutovce a Spišské Tomášovce. Niekedy po roku 1205 podaroval uhorský kráľ Ondrej II. za zásluhy istému Tomášovi, synovi Botcha, neosídlené územie, na ktorom spomínaný Tomáš veľkou námahou a nákladom založil dve veľké dediny – Arnutovce a Spišské Tomášovce. Zakrátko sa ale obe dediny dostali do rúk kráľa a Tomáš dostal inú zem, tentoraz v Novohrade. Znamená to, že o zakladateľovi Arnutoviec vieme iba to, že sa volal Tomáš a jeho otec *Botch*. Dlhšie sa na Spiši nezdržoval. Prvá písomná zmienka o obci sa zachovala z roku 1217, teda Arnutovce majú viac ako 800-ročnú históriu.

Aký bol pôvodný názov Arnutoviec?

Keďže zakladateľom Arnutoviec a Spišských Tomášoviec bol Tomáš, spočiatku sa obe dediny volali Veľké a Malé Tomášovce, pričom druhé pomenovanie sa vzťahovalo na Arnutovce. V roku 1278 boli latinsky uvedené názvami *maior villa Thomasi* (väčšia dedina Tomáša) a *minor villa Thomasi* (menšia dedina Tomáša). V roku 1317 boli zapísané v maďarskom jazyku ako *Nagthamasy* a *Kysthamasy* (Veľké a Malé Tomášovce). V roku 1328 ich zaznamenali v nemeckom jazyku v podobe *Grose Thomesdorff* a *Klein Thomesdorff* (Veľké a Malé Tomášovce). Aj v odbornej spisbe sa možno dočítať, že sa obe pomenovania spájajú iba so Spišskými Tomášovcami, čo nie je správna interpretácia. Tým sa „ochudobňujú“ dejiny Arnutoviec.

Kedy došlo k zmene názvu našej obce na Arnutovce?

Do 14. storočia sa Arnutovce nazývali Malými Tomášovcami. Pre spišské dediny a mestá nebolo nič nezvyčajné, že sa nazývali viacerými pomenovaniami. V roku 1317 sa územie Arnutoviec označilo ako *terra magni Arnoldi*, teda zem veľkého Arnolda a v roku 1340 sa už obec uviedla alternatívne ako *Kystamasi alio nomine Arnoltfalua* (Malé Tomášovce inak nazývané Arnoldova dedina). Prameň z roku 1458 zaznamenal Arnutovce ako *villa Arnoldi*. Znamená to, že sa od záveru stredoveku upustilo od uvádzania názvu Malé Tomášovce.

Kto bol Arnold?

Arnold bol ďalšou výraznou osobnosťou stredovekých dejín Arnutoviec. V roku 1278 uhorský kráľ Ladislav IV. oslobodil Arnolda, syna Arnolda, Jána, Andreja, Arnolda a Pavla, syna Petra z Malých Tomášoviec (*de minori villa Thomasi*) a ich zem v rozsahu dvoch popluží, ktorú držali do tých čias podľa slobôd dediny, provincie a Slovákov (*sub libertate eiusdem ville ac provincie et Sclavorum hactenus habuerunt*) a udelil im za ich verné služby, ktoré poskytli jemu, jeho otcovi a dedovi Belovi IV. slobody vojenskej šľachty na Spiši. Znamená to, že vyššie menovaní sa stali kopijníkmi.

Arnutovce boli osada kopijníkov? Čo to v tej dobe znamenalo, akí to boli ľudia?

Spišskí kopijníci sa ako samosprávny celok formovali počas prvej polovice 13. storočia a základné privilégium získali od uhorského kráľa Bela IV. v roku 1243. Staršia spisba dotovala počiatky kopijníkov už do 11. st., čo ale nie je správna interpretácia. Základnou povinnosťou spišských kopijníkov bolo vyslať v prípade potreby určitý počet vojakov do kráľovského vojska. Spišskí kopijníci boli šľachtici (*Nobiles de Scepus*) a právne disponovali niektorými výsadami, ktoré nemala ani klasická krajinská šľachta (napr. v dedičských záležitostiach).

Nemala by sa naša obec volať skôr Arnoldovce? Aký je váš názor?

Máte pravdu. Ak by sme mali byť dôslední pri uvádzaní názvu, ktorý je odvodený od nemeckého osobného mena Arnold, potom by názov obce mal znieť Arnoldovce. Rešpektuje sa ale iný princíp. Príslušníci jednotlivých národností si v minulosti upravovali cudzojazyčné názvy. Často si ich prispôbovali svojej výslovnosti. Domácky sa Arnold povie Arno. Takto sa Arnutowce v novoveku uvádzali nielen v podobe *Arnoldfalva* (1700), ale aj ako *Arnotfalva* (1660), *Arnutfalva* (1723). V roku 1715 zapísal autor prvej mapy Spiša Pavol Kray Arnutowce maďarsky ako *Arnutfalva*. A z uvedeného tvaru vychádza aj slovenské pomenovanie Arnutowce. Keď Ján Lipský publikoval v roku 1808 názvy sídiel, Arnutowce v slovenčine zapísal ako *Harnutowce* – *Arnutowce*, v maďarčine v tvare *Arnóthfalva* vel *Arnóldfalva*.

Jeden zo starých názvov obce EMAUS podľa vás súvisí s územím obce, kde žili iní obyvatelia. Tvrdíte, že tu žili tri právne odlišné skupiny. Viete to viac vysvetliť, a máte nové informácie, ako tie, ktoré ste uviedli vo vašej knihe Putovanie dejinami Spiša II, ktorá vyšla v roku 2022?

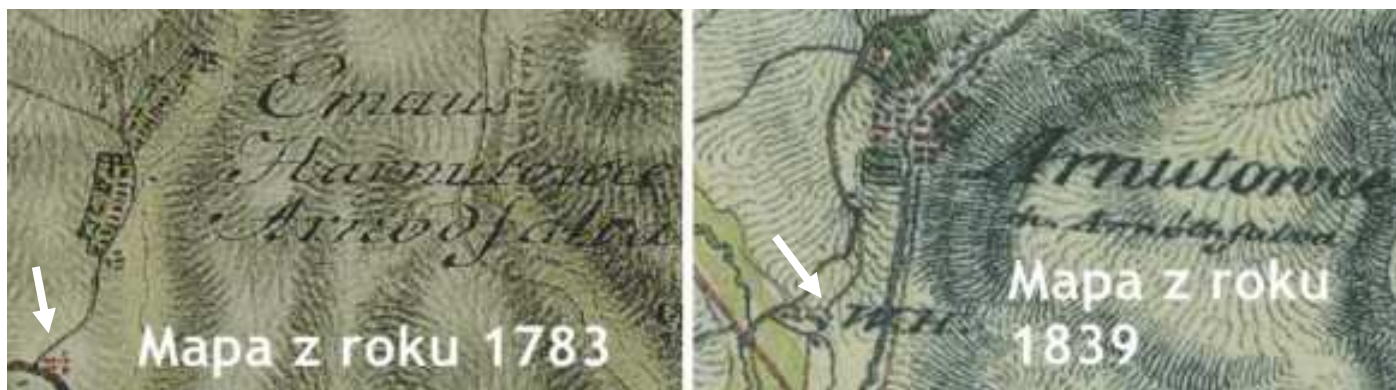
Kánonická vizitácia z roku 1731 uvádza, že v Arnutovciach žilo 74 osôb a v *Emaus* 21. Znamená to, že na území obce bola sídelná jednotka, ktorá niesla meno *Emaus*. Emauzy sa spomínajú v Novom zákone ako osada, kde viedla cesta dvoch Ježišových učeníkov po jeho zmŕtvychvstaní a odohrala sa tu udalosť s jeho zjavením. Ako sa už spomenulo, nebolo javom výnimočným, že spišské sídla mali viacero názvov. Takto vojenský kartografi v rokoch 1769 – 1784 zapísali nemeckú podobu názvu Arnutoviec – *Emaus*. Znamená to, že na území obce existovala obývaná lokalita s týmto pomenovaním, od ktorej sa odvodil alternatívny názov Arnutoviec. Pokiaľ ide o právny vývoj obce, je pozoruhodné, že počas svojej viac ako 800-ročnej histórie boli jej obyvatelia súčasťou právneho okruhu slovanských (slovenských) hostí, Spoločenstva spišských Sasov či Stolice X spišských kopijníkov. Neskôr patrili kartuziánskeho kláštora na Skale útočiska (Kláštorská). Toto je téma, ktorá by si zaslúžila hlbšiu analýzu, pretože naznačuje veľmi zaujímavé zmeny právneho postavenia obce počas minulých storočí. **Zatiaľ sa v minulosti Arnutoviec nespomína kaštieľ ani kúria, čo je typické pre okolité obce. Je pravdepodobné, že priamo v obci žila drobná šľachta alebo zemani?**

Uvedená otázka súvisí s predchádzajúcou odpoveďou. Ak sa do súčasnosti nezachovali v obci šľachtické sídla, neznamená to, že v minulosti tu neboli. Prinajmenšom v čase, keď boli niektorí obyvatelia povýšení do šľachtického stavu (1278), v Arnutovciach stáli aj šľachtické domy. Počas stáročí sa zástavba obce menila. Ešte na konci 18. storočia vojenský kartografi spomenuli v Arnutovciach murovaný kostol, ktorý bol obklopený múrom, no o hostinci a moste napísali, že boli postavené z dreva.

Na rázcestí s hlavnou cestou stála podľa ústneho podania krčma, dokazuje to aj mapa z roku 1839 a chotárny názov „Nad krčmou“ a na mape z roku 1783 vidno zakreslených viac budov. Aký je váš názor a čomu mohla slúžiť vtedajšia krčma, hostinec?

Ako to dokladá predchádzajúca odpoveď, hostinec v Arnutovciach bol koncom 18. storočia drevenou stavbou. Za pozornosť stojí jeho lokalizácia. Polohy hostincov často poukazujú na frekventovanosť ciest, ktoré popri nich viedli. Nestál v obci, ale južne od nej pri významnej spojnici medzi Sp. N. Vsou a Sp. Štvrtkom. Stará cesta, zaznamenaná na mape z 18. st. ešte prechádzala v bezprostrednej blízkosti krčmy, no nová cesta, ktorá je v zásade používaná dodnes, už viedla od hostinca ďalej a bolo potrebné k nemu odbočiť z hlavnej trasy. V minulosti sa ľudia presúvali do iných sídiel peši, na vozoch, ktoré ťahali kone alebo voly, prípadne na koňoch. Každému dobre padlo, keď sa mal kde občerstviť, oddýchnuť si. Rovnako aj kone či voly bolo možné napojiť. Viac budov zakreslených na starých mapách naznačuje, že popri krčme stála pravdepodobne aj voziareň (prístrešok pre vozy so záprahom).

Skrátka, hostinec pri Arnutovciach počas stáročí patrili k častým zastávkam pre tých, ktorí sa presúvali na ceste medzi Spišskou Novou Vsou a Spišským Štvrtkom. Tento typ hostincov sa nazýval prícestný hostinec. Na mape z roku 1839 je vyznačený písmenami W.H.

Zdroje máp: www.staremapy.sk

Kostol v Arnutovciach je malý, no každého prekvapí jeho výška. Známe sú aj vzácne bočné oltáre. Čím je pre historika náš kostol vzácny?

Áno. Výška lode Kostola sv. Heleny je výnimočná a ihneď zaujme. Keď navštevujem Arnutovce, vždy sa zamýšľam nad touto pozoruhodnou skutočnosťou. No zaujímavý je aj päťboký uzáver presbytéria. Z vnútorného zariadenia vyniká gotický krídlový Oltár Panny Márie, ktorý sa datuje do obdobia okolo roku 1485 a jeho zhotovenie sa pripisuje majstrovi Martinovi z Levoče. Kostol je najvzácnejšou pamiatkou Arnutoviec a aj do budúcnosti si zaslúži prvoradú pozornosť.

Čo by bolo vhodné ohľadom histórie Arnutoviec ešte preskúmať?

Myslím si, že je toho veľmi veľa, čo by bolo žiaduce z histórie Arnutoviec preskúmať. Arnutovce by si zaslúžili vydanie monografie, ktorá by priblížila jej minulosť z hľadiska archeológie, histórie i etnografie. Záleží na obci, či sa rozhodne pre takýto krok. Mnoho spišských miest a dedín vydalo rozsiahlejšie monografie, z ktorých väčšina má veľmi dobrú úroveň a výrazne obohacuje historické poznanie. Predpokladom prehlbovania historického povedomia obyvateľov je historické poznanie a vydanie monografie môže v tomto smere veľa napomôcť.

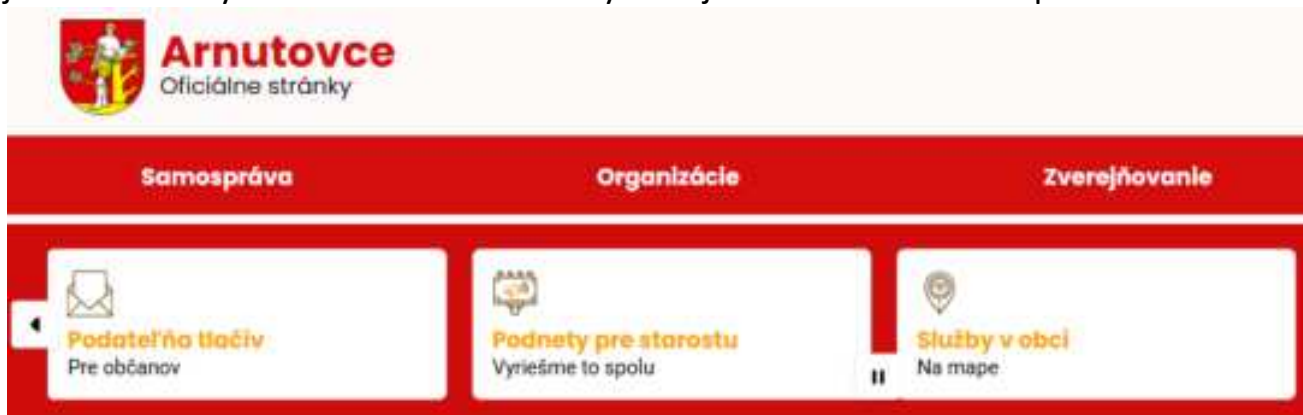
Ako môžu k poznaniu svojej histórie pomôcť samotní občania našej obce?

Je viacero možností, ako môžu prispieť k poznaniu svojej histórie, resp. zachovaniu kultúrneho dedičstva Arnutoviec. V prvom rade sa môžu podieľať na zachovaní staršej zástavby (napríklad hospodárske objekty – stodoly, sypance), ktorá dokladá život v minulosti. Mnoho takýchto stavieb z nášho vidieka mizne. Ďalej je to oblasť ľudovej kultúry – piesne, rozprávky, nárečie, kroje a podobne. Mnohí vlastnia historické fotografie obce. Býva dobrým zvykom, že aj občania sa podieľajú na tvorbe obecných monografií, pretože poznajú fakty, ktoré sa inde nenachádzajú. Sú totižto nositeľmi tradícií, ktoré sa odovzdávali z generácie na generáciu. Inak povedané, každý občan má možnosť prispieť k poznaniu minulosti svojej obce i k zachovaniu jej kultúrneho dedičstva pre budúce generácie.

Za písomné odpovede ďakujeme pánovi historikovi Mgr. Miroslavovi Števíkovi z Múzea Spiša.

- Spustili sme novú webstránku a máme novú mobilnú aplikáciu

Pripravili sme pre vás prehľadnejší web, kde sa vám lepšie zobrazia a načítajú tlačivá a zjednoduší sa vyhľadávanie informácií. Vyskúšajte si novú stránku a aplikáciu.

Vážení občania,

Pripravili sme pre Vás mobilnú aplikáciu

V aplikácii nájdete všetky dôležité informácie na jednom mieste. O aktuálnom dianí vás budú informovať upozornenia.

Kde si ju môžem stiahnuť?

Stiahnuť si ju môžete priamo z [Google Play](#) a [App Store](#) alebo cez [webstránku obce](#).

<https://obecarnutovce.sk/mobilna-aplikacia>

 Google Play

 App Store

• Ako ďaleko sme v našej obci so zavedením množstvového zberu

V priebehu roka 2024 sme Vás upovedomili o tom, že v súvislosti s enormným nárastom cien za vývoz a likvidáciu komunálnych odpadov plánuje obec Arnutovce spoločne so zberovou spoločnosťou Brantner Nova, a. s., Spišská Nová Ves, zaviesť v našej obci **evidenčný plne automatizovaný množstvový zber komunálneho odpadu (KO)** - nádoby na komunálny odpad boli označené čipom a množstvá netriedeného komunálneho odpadu z jednotlivých domácností sa evidujú. Plne automatizovaný množstvový zber odpadu motivuje k triedeniu, sprehľadňuje systém a umožňuje adresnejšie nastavenie poplatkov – dnes máme informáciu nielen o celkovej váhe vyvezeného komunálneho odpadu z obce, ale vieme aj povedať, ktorá domácnosť produkuje najviac komunálneho odpadu. Obec od apríla do decembra 2024 zberala dáta, avšak evidenčný systém vykazoval v uplynulom roku predovšetkým na začiatku používania istú chybovosť (výpadok dát v niektorých týždňoch) a preto obec nepristúpila v roku 2025 k zavedeniu množstvového zberu v obci. Avšak na základe získaných dát za obdobie 8 mesiacov, ktoré Vám doručíme do Vašich domácností v najbližších dňoch, Vám obec prináša reálne náklady na zber KO z jednotlivých Vašich domácností. V roku 2025 Vám navyše obec prinesie aj mobilnú aplikáciu, ktorú si dokážete stiahnuť do svojho mobilu a kontrolovať tak počet vývozov KO z Vašej domácnosti (vzájomná kontrola). Na základe uvedených dát zistíte, o koľko eur si v nasledujúcich rokoch priplatíte za vývoz KO, ak nebudete dôslednejšie triediť KO (samozrejme poplatky sa každoročne navyšujú nielen o mieru inflácie, ale aj ostatné náklady zberových spoločností, napr. DPH, nárast minimálnej mzdy a pod.).

Potešujúcou správou je, že každoročne nám rastú množstvá vytriedeného odpadu, napríklad zavedený zber kuchynského odpadu v roku 2024 „vyniesol“ 18 ton, avšak alarmujúce je, že množstvá komunálneho dopadu nám priamo úmerne neklesajú. Je potrebné si uvedomiť, že vývoz a zneškodnenie komunálneho odpadu je najdrahšou položkou pri likvidácii odpadov, triedený zber je zdarma 😊

Základné informácie a pravidlá k vývozu komunálneho odpadu (KO):

- Poplatok za vývoz KO v obci na rok 2025: 30 eur/1 osoba,
- na jeden rodinný dom, príp. 4 – člennú rodinu, pripadá jedna 120 l odpadová nádoba,
- na vývoz sa vykladajú len plné nádoby - to znamená, že nevykladáme nádobu na vývoz každý týždeň,
- nádoby na vývoz sú občania povinní vyložiť na priedomie rodinného domu,
- obec uhrádza vo faktúrach nielen vývoz a zneškodnenie KO, ale aj manipulačný poplatok, ktorý sa líši od veľkosti odpadovej nádoby a ktorý je potrebné pripočítať k nákladom na vývoz KO (120 l = 1,54 € s DPH, 240 l = 2,58 € s DPH),
- občania sú povinní zabezpečiť, aby sa v nádobe na KO nenachádzal kuchynský odpad, príp. odpad, ktorý sa nalepí na steny odpadovej nádoby – v prípade, že sa odpadová nádoba nevysype na prvýkrát, platí občan poplatok za manipuláciu viackrát,
- od roku 2027 sa zavádza „MBÚ“ – mechanicko – biologická úprava odpadov pred vývozom na skládku odpadov, tzv. predtriedenie. Cieľom MBÚ je znížiť množstvo odpadu vyvázaného na skládky odpadov. Za MBÚ si samozrejme taktiež priplatíme.

UPOZORNENIE NA PARKOVANIE NA OBECNÝCH POZEMKOKH

Oznamujeme občanom, že obec monitoruje nevhodné parkovanie na obecných pozemkoch. V prípade, že máte záujem užívať uvedené verejné priestranstvo za účelom trvalého parkovania motorového vozidla, dostavte sa na Obecný úrad v Arnutovciach za účelom podania daňového priznania za užívanie verejného priestranstva (sadzba za užívanie verejného priestranstva sa určuje

v zmysle VZN č.3/2024). Obec bude situáciu naďalej monitorovať a v prípade potreby môže udeliť sankcie. Ďakujeme za pochopenie!

• Mix správ a udalostí

Touto fotografiou sa vraciame k nečakanému filmovému zážitku, ktorý sme spolu prežili presne na deň detí. Do našej obce sme pozvali **TÚLAVÉ KINO**. Počasie nebolo najlepšie, ale

nakoniec sa podarilo pripraviť techniku na nočné premietanie. Stoličky v našom parku sa pomaly zaplňali, a tak sa o 20:45 hod. začalo premietiť. Krásny rozprávkový príbeh **LEVÍ KRÁĽ** zaujal všetkých. Veríme, že ste si celý filmový večer užili a potešila vás táto kultúrna aktivita.

Venovali sme sa cintorínu. Na jar sme tu zasadili 50 nových tují, ktoré sme počas celého roka ošetrovali, zalievali a pridávali potrebné hnojivo i horkú soľ. Na jeseň sme premaľovali kríž a spravili novú kamennú ohrádku, na ktorú sa použili sivé palisády. Pamiatka na zosnulých a následná pobožnosť sa slávila dôstojnejšie, keďže veriacim slúžili zakúpené nové lavice.

• **Materská škola v Arnutovciach**

Divadielko o tom, ako zvíťaziť nad prechladnutím.

Týždeň aktivít o ovocí a zelenine.

Ďalšia fotografia je z KARNEVALU a zachytáva výbornú tanečnú náladu. A pridávame aj záber z rozlúčky s predškólakmi, kde nechýbala torta od pani riaditeľky.

Z bohatých aktivít vyberáme DEŇ ZEME, DOPRAVNÚ VÝCHOVU a OLYMPIÁDU materských škôl, ktorá bola v Spišskom Hrušove. Spomeňme aj Deň matiek a Deň detí – fotografie z týchto akcií sa do našej ročenky nevošli, no prezentovali sme ich na Facebooku obce.

• Odpustová slávnosť sv. Heleny

...bez kríža by sme nevedeli aká je naša cesta ...

V nedeľu 18.8.2024 celebroid odpustovú slávnosť novokňaz DP. Peter Hovanec - spišskonovoveský kaplán, ktorý sa hlbokými myšlienkami počas homílie dotkol mnohých zranených duší a sŕdc. Po slávnostnom obede sme pre všetkých občanov pripravili v sále obecného úradu vystúpenie speváčky Marianny Železnej a LH Fogaš.

• Farský DEŇ RODINY (28. – 29.9.2024)

Deň Rodiny organizovaný v Spišských Tomášovciach mal heslo „Ježiš - Svetlo pre naše rodiny“. Veriaci si mohli pozrieť novostavbu fary a zrekonštruované priestory Pastoračného centra Blahoslaveného Carla Acutisa, ktoré vzniklo v priestoroch bývalej materskej školy, ktorú cirkev prenajímala obci. Za obec Arnutovce varil guľáš Marián Bukšár s pomocníkmi. Bohatý program rušilo počasie a tak sa plánovaný koncert gospelovej kapely ESPÉ odohral v sále kultúrneho domu. Futbalového turnaja sa zúčastnili aj miništranti z Arnutoviec, obsadili tretie miesto. Nedeľná odpustová sv. omša na sviatok sv. Michala sa slúžila na farskej záhrade. Celebroval ju Martin Bartoš a prítomný bol aj tomášovský rodák a salezián Štefan Kormančík. Ďakujeme našim kňazom, že organizujú pre našu farnosť takéto rodinné podujatie, na ktorom sa spoja nielen rodiny, ale aj veriaci troch obcí. V roku 2025 by sa mal konať farský Deň rodiny v Letanovciach.

Zdroj fotografií: Webstránka Farnosť Letanovce/Jozef Neupauer.

• UDALOSTI ROKA vo fotografiách

Stavba garáže a prístreška začala v roku 2024, náklady na stavbu činia doposiaľ sumu 40 755,54,- Eur. Aktuálne máme hotovú strechu, sú založené okná a dvere. Práce na novostavbe budú pokračovať aj v roku 2025.

Okrem parkovania osobného auta KIA budú priestory slúžiť na uskladnenie pracovného náradia, posypového materiálu a ostatného majetku.

Nová mapa okolia obce a cyklotrasy bola osadená pri nabíjacej stanici e-bicyklov. Na tento projekt sme získali dotáciu 1 000,- Eur z Košického samosprávneho kraja. Náš projekt sme nazvali „Rozhýbme ruch (turistický) v Arnutovciach!“. Okrem fyzickej mapy sa vyrobila aj digitálna mapa, ktorá je na tomto linku:

www.vku-mapy.sk/online-mapa/arnutovce-a-okolie-turisticka-mapa-katastra-obce/ alebo cez mobil načítajte priložený QR KÓD.

Koše na psie exkrementy – boli osadené na jeseň na troch miestach. Veríme, že zlepšia čistotu našich verejných priestranstiev.

Nový hrací stôl pre stolný tenis - Obecný športový klub Arnutovce si z dotácie od obce Arnutovce kúpil nové vybavenie.

DHZO ARNUTOVCE – má desať členov, veliteľom je Peter Vojs.

Naša obec každý rok z dotácie vo výške 1 400,- € dopĺňa materiál pre členov DHZO.

Rozširuje sa počet pracovných odevov a obuvi, dopĺňajú sa prvky povinnej výbavy a obnovujú sa ochranné pracovné prostriedky. Postupne sa rozširuje aj počet zásahového oblečenia.

• Mikuláš, Vianoce, Silvester

Mikuláš prešiel na koči po obci a obdaroval naše deti a rovnako zavítal do našej materskej školy. 22. decembra 2024 sme mali vianočné divadlo s názvom „Ten môj anjel zábudlivý“. Počas vianočných sviatkov vinšovali Jasličkári, posledný deň v roku sa podával punč a obec zorganizovala detský ohňostroj. Skvelé výkony mohli diváci vidieť v sále obecného úradu 5. januára 2025 počas divadelného prestavenie RYSAVÁ JALOVICA.

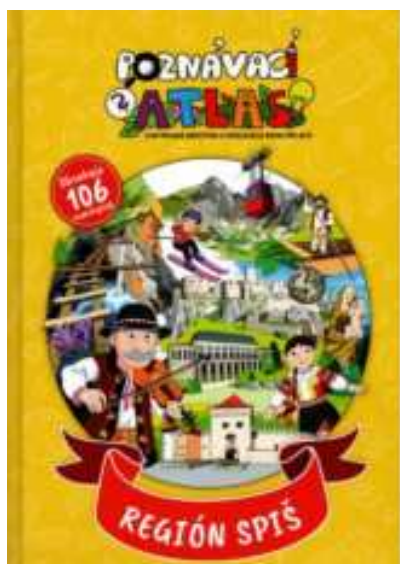

• Sumár roka 2024

12. apríla 2024 našu obec navštívil **Ing. Rastislav Trnka, predseda Košického samosprávneho kraja**, ktorého prijala pani starostka Mgr. Zuzana Toporcerová. Košický župan sa zaujímal o dianie v obci, o problémy miestnej samosprávy a diskutovalo sa aj o možnostiach rozvoja cestovného ruchu s využitím geotermálnej vody, ktorá sa nachádza na území našej obce.

Potešili nás bežci na pretekoch "Beh k Iľiašovskej kapličke B-I-K 2024". V behu na 5,6 km obsadila **2. miesto - Lenka Hrebeňárová**, kategória H - ženy do 39 rokov, čas: 31:35 a **7. miesto - Lukáš Solár**, kategória B - muži do 39 rokov, čas: 27:56. Srdečne blahoželáme.

Prezentácia obce v detskom atlase
Dávame Vám do pozornosti "POZNÁVACÍ ATLAS O REGIÓNE SPIŠ". Ide o krásne ilustrovanú kreatívnu a vzdelávaciu knihu pre deti. Atlas obsahuje množstvo zaujímavých faktov o dôležitých udalostiach z histórie spišských obcí a miest. V atlase sú aj samolepky, ktoré deti lepia do textu. Obci Arnutovce patrí strana č. 131. Publikáciu si môžete zakúpiť na obecnom úrade v hodnote 20,00 eur/ks.

Šľachetný čin zamestnancov Materskej školy v Arnutovciach – 2. 12.2024 sa rozhodli darovať vzácnu a život zachraňujúcu tekutinu. Na akcii Mikulášska kvapka krvi v Smižanoch mohli po prvotnom vyšetrení darovať krv traja zamestnanci. Ste pre nás vzorom a príkladom. Za tento šľachetný čin Vám **ĎAKUJEME**.

Štatistika obyvateľov za rok 2024

Počet narodených:	20
Počet zomrelých:	6
Počet prihlásených občanov:	6
Počet odhlásených občanov:	9
Celkový počet občanov:	875

